# Bijdrage CDA Gouda · eerste termijn

Programmabegroting 2027-2030 · raadsvergadering 9 november 2026

Martijn van der Wind, fractievoorzitter CDA Gouda

*Het gesproken woord geldt.*

Voorzitter,

“Houston, we have a problem.”

Iedereen kent deze zin uit Apollo 13. Een zuurstoftank ontploft, ruim driehonderdduizend kilometer van huis. Wat volgt, is een bijzondere redding uit de ruimtevaart. Niet omdat alles meezat, maar omdat niemand het probleem ging wegpraten.

Voorzitter, ik begin met wat goed is. Gouda heeft een stevige reserve. De woonlasten stijgen met minder dan 2 procent. Er komt structureel geld bij voor veiligheid. En het college is eerlijk over wat nog niet af is. Dat is rentmeesterschap, daar is het CDA blij mee.

Maar deze begroting heeft ook een probleem. En dat staat er niet in.

In de bestuursrapportage staat het zwart op wit. De bezuiniging in het sociaal domein blijft achter. Van de 4,4 miljoen euro is maar 1,6 miljoen gerealiseerd. Voor volgend jaar staat 4,8 miljoen euro op de tocht. Hoeveel precies weet de wethouder niet. Dat zei hij vorige week nog in de commissie. Toch staat er: structurele overschotten in alle jaren. Het risico staat alleen in een toelichting, niet in de cijfers, en telt niet mee in de weerstandscapaciteit. Zo maak je van een mogelijk tekort een kansberekening. Het college schrijft dat het prudent begroot, zonder onzekere meevallers. Een bezuiniging die dit jaar voor bijna twee derde niet lukt, is precies zo'n meevaller.

In de film kiepen ingenieurs een doos op tafel: “Dit is alles wat er aan boord is.” “Maak er een filter van dat past.” Dat vragen wij ook. Schuif de rekening niet door naar volgend jaar of naar de reserve. Los het probleem op waar het ontstaat: binnen het sociaal domein, met wat er aan boord is, en met de raad aan tafel. Daarvoor dienen wij een motie in.

Voorzitter, de Apollo 13 kwam niet thuis door te hopen. Er was een koers. Elke correctie was berekend.

Deze begroting heeft mooie ambities, die wij delen. Maar geen koers, en geen tempo. Op het woningbouwdoel na zegt geen enkel programma wat we in 2027 willen bereiken. De keuzes en de bedragen komen pas volgend jaar. Deze raad heeft vier begrotingen. Laten we niet de eerste twee jaar besteden aan opschrijven wat we in de laatste twee willen doen.

Een begroting zonder doelen is een kasboek. Je ziet wat het kost, niet wat het oplevert. Neem armoede. De bezuiniging staat er al: vijf ton per jaar, vanaf 2028. Het maatwerk staat er zonder bedrag. Juist dat maatwerk is nodig voor wie werkt en net boven de grens valt. Een inkomensgrens mag nooit een blinde muur zijn. Het CDA wil eerst een vangnet. Daarom vragen we in een motie om doelen, en om inzicht in wat de bezuiniging voor hen betekent en welke ruimte er is voor maatwerk.

Voorzitter, dan de straat.

Sinds december vorig jaar houdt CDA Gouda een meldpunt open voor overlast door fatbikers. Inmiddels zijn er 126 meldingen. Bijna vijftig daarvan kwamen de afgelopen twee

weken binnen. Eenderde gaat over agressie, bedreiging of geweld. Driekwart kwam nooit bij politie of gemeente terecht. Omdat het geen zin heeft, voegen velen eraan toe.

En wie wél wil melden, moet zoeken. Inwoners mailen ons dat ze het niet kunnen vinden. Ik heb het zelf geprobeerd: wie op gouda.nl op “meldpunt openbaar gebied” klikt, komt uit bij “kapot, stuk of onderhoud nodig”. Hoe je daar overlast meldt, zie je niet. Dat speelt waarschijnlijk niet alleen bij fatbikes.

De drie ton extra voor veiligheid gaat vooral naar de binnenstad. Maar bijna tweederde van de meldingen gaat over plekken daarbuiten: schoolroutes, wijken en parken. Zet het geld óók in de wijken in, zichtbaar, op de plekken die inwoners zelf aanwijzen. Maak melden makkelijk, bijvoorbeeld met een opvallende meldknop op de voorpagina van gouda.nl. En geef wie meldt antwoord. Zodat niemand meer denkt dat melden geen zin heeft. Ook daarover komt het CDA met een motie.

Dan de buurt. In Café Van Noord eten buurtbewoners samen. De wijk is bezorgd dat het op 1 januari dichtgaat. In het Samenlevingsakkoord beloven wij te investeren in “plekken, mensen en netwerken waardoor inwoners elkaar ontmoeten”. Kan het college toezeggen dat Van Noord openblijft?

Voorzitter, het CDA gelooft in een stad waar mensen naar elkaar omzien. De mantelzorger die elke dag om vijf uur aanbelt bij haar moeder. De vrijwilliger langs de lijn op zaterdag. De buurman die overlast meldt, en daarna ook hoort wat ermee gedaan is. Voor hen maken we deze begroting. Voor hen moet zij kloppen.

In de film zegt vluchtleider Gene Kranz: “Falen is geen optie.” Een begroting die op papier sluit maar in de praktijk niet, is voor het CDA geen optie. We steunen de begroting, maar willen die ook beter maken. Met onze moties, en een uitgestoken hand naar iedereen die mee wil tekenen. Laten we zorgen dat we veilig thuiskomen.

Dank u wel.